

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

นับตั้งแต่ประเทศไทยเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช เป็นระบอบประชาธิปไตย ตั้งแต่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา การเมืองการปกครองของไทยได้เปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และในด้านบริหารราชการแผ่นดินนั้น ปัจจุบันแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง ระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาคและระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งในการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินนี้ใช้หลัก 3 ประการดังนี้ ประการที่หนึ่ง หลักการรวมอำนาจการปกครองใช้กับการบริหารราชการส่วนกลาง ได้แก่ กระทรวง ทบวง กรม ประการที่สอง หลักการแบ่งอำนาจการปกครอง ใช้กับการบริหารราชการส่วนภูมิภาค ได้แก่ จังหวัด อำเภอ และ ประการที่สาม หลักการกระจายอำนาจการปกครอง ใช้กับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา (โกวิทย์ พวงงาม. 2543 : 87)

การจัดตั้งหน่วยงานการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบนั้น เป็นการถ่ายโอนอำนาจของรัฐตามหลักการกระจายอำนาจ เพื่อให้แต่ละท้องถิ่นสามารถปกครองตนเองได้ ซึ่งมีสาเหตุมาจากการขยายตัวของสังคมปัจจุบันที่มีความสลับซับซ้อนมากขึ้น และการอพยพย้ายถิ่นของประชาชนที่มีปริมาณมากขึ้น โดยเฉพาะสังคมชนบท ย่อมเกิดความแตกต่างในด้านสภาพปัญหาความต้องการ การที่จะพัฒนาในลักษณะสูตรสำเร็จก็ย่อมจะเป็นการสิ้นเปลืองมากกว่าความพยายามที่จะพัฒนาเสริมสร้างให้ท้องถิ่นสามารถรับผิดชอบตนเอง ซึ่งหากพิจารณาถึงองค์ประกอบหลักของการบริหาร โครงการพัฒนาจะเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องปฏิบัติอย่างยิ่งแล้ว การกระจายอำนาจจึงเป็นวิธีการที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาของสังคมหรือองค์กรขนาดใหญ่ที่มีความแตกต่างในองค์ประกอบย่อย ไม่ว่าจะเป็นขนาดหรือระดับรายได้โดยเฉลี่ย นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงการเพิ่มประสิทธิภาพผลงานด้วย ซึ่งจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ 1) สามารถสร้างตัวชี้วัดที่เป็นรูปธรรมสามารถวัดผลที่เกิดขึ้น 2) ผู้บริหารทุกระดับมี ความพร้อมที่จะพัฒนาเพิ่มศักยภาพในการบริหารงาน 3) องค์กรที่ควบคุมดูแล ต้องมีแนว นโยบายอย่างกว้าง ๆ ยืดหยุ่นรองรับการพัฒนาบุคลากรระดับล่าง และ 4) ปลดปล่อย

ให้ผู้บริหารระดับล่างมีอิสระในการตัดสินใจในการบริหารงานองค์กรของตนเอง (พีรสิทธิ์ คำานวณศิลป์. 2546 : 34-35)

เทศบาลเป็นรูปแบบการบริหารท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่ใช้มาตั้งแต่ พ.ศ. 2476 โดยหลังจากคณะราษฎรได้ทำการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครองก็ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 จากนั้นก็ได้ยกเลิกประกาศใช้ และแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับพระราชบัญญัติเทศบาลเรื่อยมา รวมทั้งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 336 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 และการแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับพระราชบัญญัติเทศบาลครั้งล่าสุด ได้แก่ พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 ซึ่งได้บัญญัติไว้ว่า เนื่องจากพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ได้กำหนดรูปแบบนายกเทศมนตรี ดังนั้นเพื่อให้การบริหารเทศบาลเป็นไปในรูปแบบเดียวกัน โดยให้นายกเทศมนตรีมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน จึงประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ และตามกฎหมายหลักของเทศบาลคือ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ยังได้บัญญัติให้เทศบาลเป็นทบวงการเมือง จึงส่งผลทำให้เทศบาลเป็นหน่วยงานของรัฐที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล และมีอิสระในการปกครองตนเอง (สุรศักดิ์ วาจาสิทธิ์ และคณะ. 2547 : 136)

เทศบาลเมืองมหาสารคาม ได้รับการจัดตั้งเป็นเทศบาลตามพระราชกฤษฎีกา พ.ศ. 2496 เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2479 มีเขตพื้นที่รับผิดชอบ 24.14 ตารางกิโลเมตร ภายใต้อาณาเขตการบริหารงานรูปแบบนายกเทศมนตรี มีโครงสร้างการบริหารงานประกอบด้วย 2 ส่วนคือ ฝ่ายนิติบัญญัติคือ สภาเทศบาล และฝ่ายบริหารคือ นายกเทศมนตรี และแบ่งส่วนการบริหารงานของเทศบาลออกเป็น 2 สำนัก 4 กอง และ 1 ส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่าระดับกอง ได้แก่ สำนักปลัดเทศบาล สำนักการช่าง สำนักการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม กองคลัง กองการศึกษา กองวิชาการและแผนงาน กองสวัสดิการสังคม และหน่วยงานตรวจสอบภายใน มีปลัดเทศบาลเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานเทศบาล และลูกจ้างเทศบาล รองจากนายกเทศมนตรี และรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำของเทศบาลให้เป็นไปตามนโยบายและอำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด หรือตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมาย (เทศบาลเมืองมหาสารคาม. 2550ก : 2)

ทั้งนี้ เทศบาลเมืองมหาสารคาม ได้กำหนดนโยบายบริหารราชการของเทศบาลเมืองมหาสารคาม ไว้ดังนี้ 1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน มุ่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสภาพแวดล้อมของเมือง เพื่อเสริมสร้างศักยภาพทางเศรษฐกิจและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลโดยประสานงานกับจังหวัดและส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

ทุกหน่วยงาน เพื่อวางแผนและร่วมกันทำงาน ซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาอย่างยั่งยืน

2) ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ พัฒนาระบบการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแบบยั่งยืน และใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต และสนับสนุนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 3) ด้านการศึกษา วัฒนธรรม ประเพณี พัฒนาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามความพร้อม และความต้องการภายในท้องถิ่น ทั้งในระบบ นอกระบบ รวมทั้งส่งเสริมกิจการนักเรียนในสถานศึกษา ส่งเสริม อนุรักษ์การศาสนา วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจระดับชุมชนให้เข้มแข็ง โดยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และประสานความร่วมมือกับจังหวัด ส่วนราชการต่าง ๆ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม วิทยาลัยอาชีวศึกษา มหาสารคาม วิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม และสถาบันการศึกษาอื่น ๆ เพื่อช่วยเหลือเทศบาลในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในด้านวิชาการและการปรับปรุงคุณภาพของสินค้า เพื่อให้ได้มาตรฐานและสามารถแข่งขันกับสินค้าอื่น ๆ ได้ และเพื่อเสริมสร้างกับการพัฒนาที่สมบูรณ์และยั่งยืน 4) ด้านสังคมอยู่ดีมีสุข พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลให้มีศักยภาพในการดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีคุณภาพและเป็นสุขสร้างความเข้มแข็ง และ

5) ด้านการพัฒนาและปรับปรุงการบริหารจัดการ การพัฒนาด้านการเมืองการบริหาร สภาพการณ์ปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้ปรับปรุงโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกระจายอำนาจบริหารและการจัดการบริหารสาธารณะสู่ท้องถิ่น เพื่อให้ความเป็นอิสระและเกิดความคล่องตัวในการกำหนดนโยบายในการบริหารราชการของเทศบาลทุก ๆ ด้าน ทั้งนี้จะบริหารกิจการท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลให้เป็นไปตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้นๆ (เทศบาลเมืองมหาสารคาม. 2550ก : 38-39)

จากนโยบายการบริหารงานดังกล่าว ถือว่ายังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร โดยเห็นได้จากข้อเสนอแนะและความต้องการของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม (2550ข : 80-83) พบว่า

1) ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ประกอบด้วยคณะผู้บริหาร ควรออกสำรวจพื้นที่จริงในแต่ละชุมชนเพื่อรับทราบปัญหาความต้องการของประชาชนโดยตรง ประชาชนยังไม่รู้ถึงนโยบายและทิศทางการพัฒนา ส่วนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีไม่เพียงพอ บางครั้งมาปฏิบัติงานสาย กรณีมีปัญหาหรือเรื่องเรียน ไม่ให้ความสนใจและรับฟังปัญหาจากประชาชน

2) ด้านการดำเนินงานตามภารกิจอำนาจหน้าที่ของเทศบาล ได้แก่ ด้านสาธารณสุข โภชนา การตรวจสอบถนนที่ชำรุดเสียหาย ซ่อมแซม และก่อสร้างให้ได้มาตรฐาน สร้างร่องระบายน้ำพร้อมกับการสร้างถนน ไฟฟ้าแสงสว่างยังมีไม่เพียงพอ โดยเฉพาะบริเวณที่มีประชาชนสัญจรไปมา มาก ๆ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ควรเพิ่มถังขยะภายในชุมชนและเก็บให้หมดในแต่ละครั้ง ทำความสะอาดรางระบายน้ำ ท่อระบายน้ำ ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ควรสนับสนุนการศึกษาในโรงเรียนอย่างเพียงพอและทั่วถึง จัดให้มีทุนการศึกษาแก่เด็กที่ยากจน เด็กด้อยโอกาสที่เรียนดี ด้านการพัฒนาชุมชนและสังคม สงเคราะห์ ควรจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาสให้ทั่วถึง ส่งเสริมและพัฒนากลุ่มอาชีพในชุมชน จัดให้มีกิจกรรมต่อต้านยาเสพติด ด้านบริการประชาชนควรฉีดวัคซีนป้องกันโรคติดต่อให้ทั่วถึงทุกชุมชน จัดกิจกรรม ฝึกอบรมเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของประชาชน และ 3) ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาล ได้แก่ ควรมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของประชาชนอย่างรวดเร็ว และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกับเทศบาล โดยเฉพาะในเรื่องการตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาล

ฉะนั้นการจะสามารถบริหารงานที่ดี หรือมีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นต้องมีที่ผู้บริหารเทศบาลเมืองมหาสารคาม จะต้องให้ความสำคัญและเอาใจใส่เป็นพิเศษที่จะหาแนวทางพัฒนาและปรับปรุงระบบการบริหารงาน เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนให้ได้รับประโยชน์สูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน (2546 : 26) ที่ระบุไว้ว่าในอดีตการบริหารงานของรัฐจะเน้นที่การบริหารปัจจัยนำเข้า (Input) ซึ่งได้แก่ ทรัพยากรต่าง ๆ ที่รัฐนำมาใช้ในการปฏิบัติงานคือ เงิน คน วัสดุ ครุภัณฑ์ โดยเน้นการทำงานตามกฎ ระเบียบ และความถูกต้องตามกฎหมายและมาตรฐาน แต่การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result Base Management ; RBM) จะเน้นที่ผลลัพธ์ (Outcome) ของงานโดยจะให้ความสำคัญที่การกำหนดพันธกิจ และวัตถุประสงค์ขององค์การ เป้าหมายที่ชัดเจน การกำหนดผลผลิตและผลลัพธ์ที่ต้องการของทุกโครงการในองค์กรนั้นให้สอดคล้องกันไปในทางเดียวกับภารกิจและวัตถุประสงค์ขององค์การ มีการกำหนดตัวชี้วัดผลการดำเนินงานหลัก (Key Performance Indicator - KPI) ไว้อย่างชัดเจนเป็นที่เข้าใจของทุกคนในองค์กร การวัดความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานโดยใช้ตัวชี้วัดดังกล่าว การยืดหยุ่นในการบริหารและการสนับสนุนทรัพยากรแก่ผู้บริหารระดับต่างอย่างเหมาะสม การประเมินผลการปฏิบัติงานและให้คำตอบแทนตามผลงานตลอดจนถึง

การปรับปรุงพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นและตรงตามความต้องการของลูกค้าคือประชาชน ดังนั้น การบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์จึงเป็นการบริหาร ซึ่งการจัดการให้ได้ทรัพยากร การบริหารมาอย่างประหยัด เน้นใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และการได้ผลงานที่บรรลุเป้าหมายขององค์กร

ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นพนักงานเทศบาล จึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลต่อการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้บริหารเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม เพื่อจะเป็นประโยชน์ในการหาแนวทางพัฒนา และปรับปรุงการบริหารงานของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานตามความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลต่อการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้บริหารเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลต่อการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้บริหารเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามเพศ กลุ่มพนักงานเทศบาล และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

สมมติฐานการวิจัย

1. ระดับการดำเนินงานตามความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลต่อการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้บริหารเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับปานกลาง
2. พนักงานที่มีเพศ กลุ่มพนักงานเทศบาล และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้บริหารแตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ พื้นที่ในการวิจัยคือ เทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม
2. ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่ พนักงานเทศบาลที่ปฏิบัติงานในสังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 517 คน ประกอบด้วย พนักงานเทศบาลสามัญ จำนวน 110 คน พนักงานครูเทศบาล จำนวน 167 คน และพนักงานจ้าง จำนวน 240 คน
3. ขอบเขตด้านกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พนักงานเทศบาลที่ปฏิบัติงานในสังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 220 คน ประกอบด้วย พนักงานเทศบาลสามัญ จำนวน 72 คน พนักงานครูเทศบาล จำนวน 72 คน และพนักงานจ้าง จำนวน 76 คน ที่ได้จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยกำหนดโควตา (Quota sampling) และการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)
4. ขอบเขตด้านตัวแปร
 - 4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ กลุ่มพนักงานเทศบาล และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
 - 4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลต่อการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้บริหารเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วย 9 ด้าน ดังนี้
 - 4.2.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน
 - 4.2.2 ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ
 - 4.2.3 ด้านการศึกษา
 - 4.2.4 ด้านวัฒนธรรม ประเพณี
 - 4.2.5 ด้านสาธารณสุข
 - 4.2.6 ด้านการสร้างชุมชนเข้มแข็ง
 - 4.2.7 ด้านอาคารสถานที่ และอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้
 - 4.2.8 ด้านบุคลากร
 - 4.2.9 ด้านการเงินและงบประมาณ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความคิดเห็นของพนักงานเทศบาล หมายถึง การแสดงออกของแต่ละบุคคลในอันที่จะแสดงข้อเท็จจริงอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งมีความคิดเห็นต่อระดับการดำเนินงานของผู้บริหารเทศบาลแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์
2. การบริหารงาน หมายถึง การจัดการเพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานตามนโยบายของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ให้บรรลุเป้าหมาย
 - 2.1 การบริหารตามหลักการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 8 ประการคือ
 - 2.1.1 การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์การ หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังซึ่งต้องเริ่มต้นที่การกำหนดวิสัยทัศน์ และทบทวนพันธกิจภายใต้สภาวะแวดล้อมใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นหลังจากนั้น กำหนดวัตถุประสงค์ขององค์การ เป้าหมาย และกลยุทธ์หลัก
 - 2.1.2 การกำหนดตัวชี้วัดการบรรลุเป้าหมายและผลการปฏิบัติงาน หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสมรรถภาพในองค์การ ด้านการเงิน ด้านภายนอกองค์การ และด้านนวัตกรรมและการเรียนรู้
 - 2.1.3 การจัดทำข้อตกลงเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมาย หมายถึง การลงนามจัดทำพันธะสัญญาที่ระบุถึงสิ่งที่ต้องทำ ได้แก่ อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ ทรัพยากรที่ใช้ สิ่งตอบแทนที่จะได้รับ ระยะเวลาของสัญญา
 - 2.1.4 การจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การจัดทำข้อมูล การตัดสินใจ การวางแผน การควบคุม และการประเมินผลที่อาศัยข้อเท็จจริงและตัวเลข
 - 2.1.5 การปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง หมายถึง การปรับปรุงขั้นตอน กระบวนการ การเพิ่มคุณภาพงานให้ละเอียดขึ้น การปรับเปลี่ยนวิธีการทำงาน การปรับเปลี่ยนกระบวนการดำเนินงาน
 - 2.1.6 การให้รางวัลและการยกย่อง หมายถึง สิ่งที่ให้กับบุคคลเพื่อเป็นสิ่งตอบแทนให้กับผู้ทำประโยชน์ให้แก่องค์การ ได้แก่ ค่าจ้าง สวัสดิการ การยกย่องชมเชย
 - 2.1.7 การวัดและการประเมินผลงาน หมายถึง ผลงานที่สร้างขึ้นนั้นได้ผลผลิตตามแบบ เป้าหมายเพียงไร สูงกว่า หรือต่ำกว่า และอาจเปรียบเทียบกับองค์การอื่น ๆ ที่มีชื่อเสียง เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนา

2.1.8 การวางกลไกการตรวจสอบ หมายถึง การวางกลไก

การบริหารงานให้มีความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลา

2.2. การบริหารราชการของเทศบาลเมืองมหาสารคาม ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบ 9 ด้านคือ

2.2.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน หมายถึง การพัฒนาสภาพแวดล้อมของ เมืองเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาล ได้แก่ พัฒนาระบบ สาธารณูปโภค สาธารณูปการให้ได้มาตรฐาน พัฒนาระบบจราจร ปรับปรุงถนน ซอย และทางเท้าให้ได้มาตรฐาน

2.2.2 ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ หมายถึง การพัฒนาระบบการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อยกระดับ คุณภาพชีวิต ได้แก่ พัฒนาปรับปรุงสวนสาธารณะ พัฒนาปรับปรุงภูมิทัศน์ตามแหล่งน้ำ รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของชุมชน

2.2.3 ด้านการศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนา คุณภาพทางการศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

2.3.4 ด้านวัฒนธรรม ประเพณี หมายถึง ประเพณีท้องถิ่นที่สำคัญ ได้แก่ งานบุญเบิกฟ้า งานแห่เทียนเข้าพรรษา งานประเพณีบุญบั้งไฟ งานวันขึ้นปีใหม่ ซึ่งเทศบาลได้จัดขึ้นอย่างต่อเนื่องและเป็นประจำทุกปี

2.3.5 ด้านสาธารณสุข หมายถึง การจัดให้มีศูนย์บริการสาธารณสุข ชุมชนไว้คอยบริการและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนให้ครอบคลุมทั่วถึง เพื่อส่งเสริม คุณภาพชีวิตของประชาชน

2.3.6 ด้านการสร้างชุมชนเข้มแข็ง หมายถึง การพัฒนาและเสริมสร้าง ความเข้มแข็งขององค์กรชุมชนทุกระดับ รวมทั้งการสร้างชุมชนนำอยู่และสังคมที่สงบสุข

2.3.7 ด้านอาคารสถานที่ และอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ หมายถึง การส่งเสริมและปรับปรุงอาคารสถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้ภายในสำนักงานให้มีเพียงพอ และทันสมัยมาใช้ในการบริการประชาชนให้ได้รับความสะดวกเพิ่มขึ้น

2.3.8 ด้านบุคลากร หมายถึง การพัฒนา อบรม ส่งเสริมให้บุคลากร มีความรู้ เทคนิคและวิชาการสมัยใหม่

2.3.9 ด้านการเงินและงบประมาณ หมายถึง การจัดสรรงบประมาณ รวมทั้งส่งเสริมให้มีระบบการตรวจสอบความโปร่งใส การประเมินผลในการปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน

3. ผู้บริหาร หมายถึง นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี และที่ปรึกษา นายกเทศมนตรี ที่ดำรงตำแหน่งฝ่ายบริหารของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545

4. พนักงานเทศบาล หมายถึง เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งประกอบด้วย

4.1 พนักงานเทศบาลสามัญ หมายถึง เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานประจำในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ได้รับเงินเดือนจากงบประมาณหมวดเงินเดือนที่ตั้งไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปีของเทศบาล

4.2 พนักงานครูเทศบาล หมายถึง ครูที่ปฏิบัติการสอนอยู่ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม และได้รับเงินเดือนจากงบประมาณหมวดเงินเดือนที่ตั้งไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปีของเทศบาล

4.3 พนักงานจ้าง หมายถึง เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในเขตเทศบาลเพื่อปฏิบัติงานของเทศบาล โดยได้รับค่าจ้างตอบแทนในหมวดงบประมาณอื่น

5. เทศบาล หมายถึง เทศบาลเมืองมหาสารคาม ที่ได้รับจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เป็นข้อเสนอเทศที่เป็นประโยชน์สำหรับใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานที่จะนำไปพัฒนาในการปฏิบัติงานด้านการบริหารงานของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น